

Briuselis, 2022 m. lapkričio 14 d.
(OR. en)

14716/22

COPS 546
COHOM 139
CONUN 277
DEVGEN 203
CFSP/PESC 1540
CSDP/PSDC 772
RELEX 1521

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14499/22

Dalykas: Tarybos išvados dėl moterų, taikos ir saugumo

Delegacijoms priede pateikiamos 2022 m. lapkričio 14 d. posėdyje Tarybos patvirtintos Tarybos išvados dėl moterų, taikos ir saugumo.

TARYBOS IŠVADOS DĖL MOTERŲ, TAIKOS IR SAUGUMO

1. Lyčių lygybė ir žmogaus teisės yra visuotinių vertybių pagrindas ir sudaro atskirus prioritetus, integruojamus į visas Europos Sąjungos politikos sritis. Taryba primena savo 2018 m. gruodžio 10 d. išvadas dėl moterų, taikos ir saugumo (MTS), dar kartą patvirtina ES strateginio požiūrio dėl MTS pagrįstumą ir įsipareigoja visapusiškai įgyvendinti 2019–2024 m. ES veiksmų planą dėl moterų, taikos ir saugumo. Reikia spręsti kilusias naujas problemas ir iššūkius. Visapusiškas MTS darbotvarkės įsipareigojimų įgyvendinimas yra kaip niekad svarbus ir yra taikos bei saugumo ašis dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis bei kintančioje saugumo aplinkoje, kaip nustatyta Rezoliucijoje 1325 (2000) ir vėlesnėse rezoliucijose.
2. Taryba pritaria JT Generalinio Sekretoriaus pranešime „Mūsų bendra darbotvarkė“ pateiktam pasiūlymui dėl Naujos taikos darbotvarkės, kuri, be kita ko, remtųsi esama MTS darbotvarke, kad moterys ir lyčių lygybė taptų taikos ir saugumo ašimi.
3. Taryba pabrėžia MTS darbotvarkės politinę svarbą ir palankiai vertina tai, kad nuo tada, kai 2018 m. buvo priimtos Tarybos išvados, ši darbotvarkė buvo įtraukta į įvairias ES politikos sritis bei veiksmų planus. Šiuo atžvilgiu Europos Komisija priėmė 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategiją ir trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP) „Plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė vykdančią ES išorės veiksmus“ (2021–2025 m.), kuris buvo palankiai įvertintas 2020 m. gruodžio 16 d. pirmininkaujančios valstybės narės išvadose. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Komisijos pranešti apie veiksmus, kurių imtasi, ir patirtį, įgytą įgyvendinant su įvairiomis politikos sritimis ir veiksmų planais susijusius MTS įsipareigojimus, ir parengs praktines išvadas, kad būtų paspartinti veiksmai šioje srityje.

4. Taryba yra susirūpinusi dėl to, kad ginkluoti konfliktai ir toliau daro neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms visame pasaulyje, taip pat dėl seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, įskaitant su konfliktais susijusį seksualinį smurtą realiame gyvenime ir internete, paplitimo. Taryba dės daugiau pastangų, kad užkirstų kelią seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties ir su juo kovotų, siekdama užtikrinti visapusišką atsakomybę ir kovoti su nebaudžiamumu, ir ragins visus suinteresuotuosius subjektus prisijungti prie šių bendrų pastangų. Taryba pabrėžia, kad ES taikys suderintą požiūrį į visų formų seksualinio smurto ir smurto dėl lyties rizikos mažinimą ir prevenciją ir užtikrins, kad atsakomosios priemonės būtų orientuotos į aukas bei smurtą patyrusius asmenis ir jomis būtų atsižvelgiama į traumą, be kita ko, suteikiant galimybę naudotis lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis, taip pat pagalba psichikos sveikatos srityje ir psichologine pagalba. Taryba pakartoja esanti tvirtai įsipareigojusi puoselėti tarptautinę žmogaus teisių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę ir panaikinti nebaudžiamumą už tarptautinius nusikaltimus, ypač tais atvejais, kai išžaginimas naudojamas kaip karo ginklas.
5. ES tebėra įsipareigojusi remti ir saugoti visas žmogaus teises ir užtikrinti galimybes jomis naudotis, taip pat užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinama Pekino veiksmų platforma bei Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programa ir atsižvelgiama į jų peržiūros konferencijų rezultatus, taip pat šiame kontekste ir toliau yra įsipareigojusi ginti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir įgyvendinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su jų seksualumu ir lytine bei reprodukcinė sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir prieinamos išsamios informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

6. Taryba reiškia susirūpinimą dėl visame pasaulyje paplitusios neigiamos reakcijos į moterų ir mergaičių visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi žmogaus teisėmis ir dėl prastėjančio moterų ir mergaičių saugumo ir saugos. Taryba smerkia vis didėjančias represalijas, smurtą, grasinimus ir išpuolius prieš moteris ir mergaites tiek realiame gyvenime, tiek internete, visų pirma nukreiptus prieš žmogaus teisių gynėjas, žurnalistes, taikos kūrėjas, moterų vadovaujamas organizacijas, politiškai aktyvias moteris, profsąjungų atstoves, priverstinai perkeltas ir migruojančias moteris, taip pat visas kitas moteris ir mergaites konfliktų ir krizių paveiktose vietose, ypač Afganistane, Kolumbijoje, Etiopijoje, Mianmare, Sudane, Sirijoje ir Jemene. Ji ragina vyriausiąjį įgaliotinį, EIVT ambasadorę lyčių ir įvairovės klausimais ir valstybes nares intensyviai bendradarbiauti su kitomis tarptautinėmis, regioninėmis ir vietos organizacijomis, taip pat su pilietine visuomene, įskaitant moterų teisių organizacijas, žmogaus teisių gynėjas ir moterų žmogaus teisių gynėjus bei taikos kūrėjus, kad būtų kovojama su šiomis tendencijomis.
7. Taryba pakartoja savo raginimą stiprinti visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų ir mergaičių dalyvavimą ir lyderystę konfliktų prevencijos ir sprendimo procesuose per visą konflikto ciklą, be kita ko, oficialaus ir neformalaus tarpininkavimo, krizių valdymo, taikos kūrimo ir taikos palaikymo, taikos derybų, demobilizacijos, nusiginklavimo ir reintegracijos, saugumo sektoriaus reformos ir kituose atkūrimo ir atstatymo procesuose. Taryba primena savo įsipareigojimą remti lygiateisį, visapusišką, veiksmingą ir prasmingą moterų ir jaunimo dalyvavimą, atspindintį visą jų įvairovę, be kita ko, visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse, kaip numatyta 2020–2024 m. ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje. Moterų lyderystę ir dalyvavimą visais taikos ir saugumo aspektais būtina iš esmės padidinti ne tik siekiant užtikrinti žmogaus teises bei lyčių lygybę, įtraukų valdymą ir socialinę sanglaudą, bet ir tvarų konfliktų ir krizių sprendimą.

8. Pilietinės visuomenės organizacijos, moterų vadovaujamos organizacijos, žmogaus teisių gynėjos ir taikos kūrėjos atlieka itin svarbų vaidmenį įgyvendinant pokyčius ir įsipareigojimus pagal MTS darbotvarkę. Dažnai jos susiduria su konkrečiomis grėsmėmis saugumui, bauginimu bei priekabiavimu ir nusipelno mūsų pripažinimo, paramos ir apsaugos. Taryba pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su pilietinės visuomenės organizacijomis įgyvendinant įsipareigojimus dėl lyčių lygybės ir MTS bei siekiant darnaus vystymosi tikslų (DVT). Ji labai vertina esminį pilietinės visuomenės, pačių moterų kuriamų organizacijų, taikos kūrėjų ir žmogaus teisių gynėjų vaidmenį aktyviai angažuojantis, konsultuojant ir dalyvaujant, be kita ko, humanitariniame ir krizių kontekste. Šiuo atžvilgiu Taryba prašo Komisijos, vyriausiojo įgaliotinio, valstybių narių, ES specialiųjų įgaliotinių, ES specialiųjų pasiuntinių ir kitų ES atstovų toliau stiprinti bendradarbiavimą ir konsultacijas su pilietinės visuomenės organizacijomis, įskaitant moterų vadovaujamas organizacijas, kad būtų užtikrinta lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių įgalėjimas. Taryba ragina valstybes nares įtraukti moterų vadovaujamas ir į moteris orientuotas pilietinės visuomenės organizacijas į politikos formavimą bei projektų rengimą, MTS darbotvarkės įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą.
9. Didelį susirūpinimą kelia Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikis visoms moterims ir mergaitėms ir labai neramina tai, kad vis daugėja seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, kuriuos Rusijos ginkluotosios pajėgos ir Rusijos ginkluotųjų pajėgų kontroliuojami sukarinti subjektai, be kita ko, naudoja kaip karo taktiką, atvejų. Šiomis aplinkybėmis Nepriklausoma tarptautinė tyrimų komisija dėl Ukrainos pareiškė, kad Ukrainoje buvo įvykdyti karo nusikaltimai. Taryba pabrėžia, kad reikia užtikrinti visišką atsakomybę už seksualinius nusikaltimus ir nusikaltimus dėl lyties. Itin svarbu užtikrinti, kad visomis pastangomis reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, visų pirma teikiant humanitarinį atsaką, reaguojant į krizes ir vykdant ilgalaikę taikos, saugumo ir atstatymo veiklą, būtų laikomasi į lyčių lygybę ir nukentėjusius asmenis orientuoto požiūrio, kuriuo atsižvelgiama į traumas. Taryba palankiai vertina ir remia Ukrainos pastangas įgyvendinti antrąjį 2021–2025 m. nacionalinį veiksmų planą dėl MTS.

10. Irane besitęsiančios smurtinės represijos prieš protestuotojus, įskaitant moteris ir vaikus, dar labiau išryškina MTS darbotvarkės neatidėliotinumą ir rodo, kad reikalinga mūsų parama. Irane turi būti gerbiamos moterų ir mergaičių teisės ir užtikrinamas visapusiškas, lygiateisis ir prasmingas jų dalyvavimas viešajame gyvenime, įskaitant sprendimų priėmimą. Taryba tikisi, kad Irano valdžios institucijos laikysis Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte, kurio viena iš šalių yra Iranas, įtvirtintų principų, visų pirma gerbdamos teisę į nediskriminavimą ir lygias vyrų ir moterų teises naudotis pilietinėmis ir politinėmis teisėmis, garantuojamomis pagal TPPTP. Be to, Taryba ragina Irano valdžios institucijas paleisti visus taikius protestuotojus, užtikrinti tinkamą procesą visiems sulaikytiesiems ir suteikti aiškumo dėl mirčių ir areštų skaičiaus.
11. Didelį susirūpinimą tebekelia blogėjanti moterų ir mergaičių padėtis Afganistane. Taryba smerkia Talibano vykdomą sistemingą moterų ir mergaičių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių naikinimą. Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį, Komisiją ir valstybes nares dėti tikslines ir dideles pastangas, kad būtų sprendžiama ši padėtis ir užtikrinamas Afganistano moterų dalyvavimas su Afganistanu susijusiuose politiniuose dialoguose. Taryba pripažįsta iniciatyvų, kuriomis siekiama daryti pažangą įgyvendinant MTS darbotvarkę, pavyzdžiui, Afganistano moterų lyderių forumo sukūrimo tarpininkaujant ES, svarbą šioje srityje.

12. MTS darbotvarkė yra itin svarbi sprendžiant šiuolaikines pasaulines taikos ir saugumo problemas. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia, kad ginkluotas konfliktas, taip pat nauji, besiformuojantys ir vis sudėtingesni saugumo iššūkiai, pavyzdžiui, klimato kaita, maisto stygius, vandens ir kitų gamtos išteklių trūkumas, pandemija, įskaitant COVID-19 poveikį, energetikos problemos, terorizmas, organizuotas nusikalstamumas, priverstinė migracija ir perkėlimas, prekyba žmonėmis, su besiformuojančiomis bei perversminėmis technologijomis susijusi rizika ir hibridinės grėsmės, įskaitant kibernetinius išpuolius ir dezinformaciją, daro neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms ir dėl to moterų padėtis apskritai pablogėjo, o tai turi neigiamų pasekmių moterų ir mergaičių visapusišku naudojimuisi žmogaus teisėmis visame pasaulyje. ES ir jos valstybės narės įsipareigoja siekti saugumo rizikos lyčių aspektų supratimo ir imtis veiksmų dėl jo, kad būtų išvengta pažeidžiamumo didėjimo, taip pat rasti naujų galimybių daryti pažangą lyčių lygybės klausimu, gerinti atsparumą ir palaikyti taiką. Itin svarbu užtikrinti, kad bet koks atsakas būtų grindžiamas:

- priešasčių, pasekmių ir politinių pasekmių analize lyčių aspektu, naudojantis lyčių statistika, grindžiama pagal lytį, amžių ir negalią suskirstytais duomenimis, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis, įtraukesnis ir tvaresnis atsakas;
- visapusišku, lygiateisiu ir prasmingu moterų dalyvavimu visuose konflikto ciklo etapuose;
- smurto dėl lyties prevencija ir apsauga nuo jo;
- visapusiškai įtraukia ir lyčiai atžvalgia lyderyste politikos ir su saugumu susijusių sprendimų priėmimo srityse apskritai.

13. Taryba pabrėžia, kad reikia toliau vykdyti veiklą, susijusią su prisiimtais įsipareigojimais, susijusiais su MTS integravimu į Strateginį kelrodį, 2020 m. ES tarpininkavimo siekiant taikos koncepciją bei ES tarpininkavimo gaires, taip pat pastangas, dedamas siekiant propaguoti ir užtikrinti lyčių aspektą ir MTS įsipareigojimus rengiant ES stabilizacijos koncepciją ir susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų 2.0. Taryba pabrėžia savo įsipareigojimą padidinti moterų, einančių įvairias pareigas, įskaitant vadovaujamas pareigas, skaičių. Be to, Taryba pripažįsta, kad MTS reikia visapusiškai integruoti į abu Europos taikos priemonės ramsčius. ES išorės veiksmais turėtų būti aktyviai prisidedama prie moterų ir mergaičių žmogaus teisių įgyvendinimo, įskaitant su konfliktais susijusio seksualinio smurto ir smurto dėl lyties prevenciją.
14. Taryba primena, kad reikia užtikrinti lyčių aspekto integravimą, ekspertines žinias ir MTS darbotvarkės įgyvendinimą BSGP misijose ir operacijose, taip pat bendro misijų ir operacijų planavimo, vykdymo, tolesnės veiklos, stebėsenos ir vertinimo etapuose, siekiant didinti informuotumą apie padėtį ir tobulinti prevencines bei apsaugos priemones. Tai atitinka 2021–2024 m. moterų dalyvavimo civilinėse BSGP misijose stiprinimo strategiją ir veiksmų planą. Taryba prašo ES institucijų ir valstybių narių užtikrinti, kad BSGP misijomis ir operacijomis būtų toliau skatinama lyčių lygybė, taip pat daug dėmesio skiriant visapusiškam, lygiateisiam ir prasmingam moterų dalyvavimui vykdant visas civilines ir karines BSGP funkcijas, įskaitant jų galimybes užimti vadovaujamas pareigas. Turėtų būti skatinama lyčiai atžvalgi lyderystė, stiprinant ekspertines žinias lyčių klausimais EIVT BSGP valdymo struktūroje, įskaitant Sąjungos karines struktūras. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares stiprinti patarėjų žmogaus teisių ir lyčių klausimais tinklą BSGP misijose ir operacijose, laikantis 2023 m. ES strateginiame kelrodyje nustatyto įsipareigojimo. Taryba ragina toliau įgyvendinti prevencija grindžiamą visiško nepakantumo visų formų seksualiniam išnaudojimui, prievartai ir priekabiavimui, kurį įvykdo ES darbuotojai arba į BSGP misijas ir operacijas siunčiami darbuotojai, taip pat vadai / vadovai, rangovai ir partneriai, politiką. Ji ragina ES ir jos valstybes nares toliau spręsti šiuos klausimus kitame susitarime dėl civilinių BSGP pajėgumų.

15. Taryba taip pat pažymi, kad visos MTS darbotvarkės įgyvendinimas tebėra vienas iš svarbiausių ES ir JT strateginės partnerystės taikos operacijų ir krizių valdymo srityje prioritetų, kaip patvirtinta jos 2022 m. sausio 24 d. išvadose, taip pat partnerysčių su kitomis tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, pavyzdžiui, ESBO, NATO ir Afrikos Sąjunga, prioritetų. Ji ragina dėti daugiau pastangų siekiant paspartinti bendro ES ir JT įsipareigojimo dėl MTS įgyvendinimą, ypač daug dėmesio skiriant moterų žmogaus teisių gynėjų ir taikos kūrėjų apsaugai nuo represalijų, grasinimų ir smurto. Taryba ragina ES ir jos valstybes nares sistemingai laikytis į lyčių lygybę orientuoto požiūrio ir integruoti lyčių aspektą bei analizę ir moterų dalyvavimą į visus ES išorės veiksmus, įskaitant visus BUSP / BSGP veiksmus, civilinius ir karinius, taip pat politinius dialogus, dialogus žmogaus teisių klausimais ir tarptautines partnerystes.
16. Taryba palankiai vertina EIVT ambasadorės lyčių ir įvairovės klausimais įgaliojimus ir darbą siekiant MTS srities įsipareigojimus toliau integruoti į ES veiksmus. Šiuo tikslu Taryba pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės turi taikyti į lyčių lygybę orientuotą požiūrį visose pastangose, kuriomis siekiama užkirsti kelią konfliktams ir juos spręsti, taikos derybose, saugumo, taikos kūrimo, taikos palaikymo, humanitarinio atsako veiksmuose, taip pat pagalbos nuo konfliktų nukentėjusioms valstybėms, jų atkūrimo ir atstatymo, įskaitant pereinamojo laikotarpio teisingumo procesus, veikloje ir užtikrinti visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų dalyvavimą šiuose procesuose. Taryba prašo Politinio ir saugumo komiteto (PSK) apsvarstyti, kaip MTS būtų galima sistemingai integruoti ir įtraukti į visus politinius ir saugumo dialogus.

17. Taryba pabrėžia, jog svarbu, kad EIVT, įskaitant ES karinį štabą, Komisijos tarnybos ir valstybės narės plėtotų gerosios patirties pavyzdžius, susijusius su lyčiai atžvalgiais atskaitomybės rodikliais, pagal lytį ir amžių suskirstytais duomenimis ir lyčių analize, visuose su taika ir saugumu susijusiuose programavimo, finansavimo ir BSGP veiksmuose, ir jais keistųsi, kad būtų galima nustatyti ir stebėti pažangą, puoselėti moterų žmogaus teises ir daryti pažangą įgyvendinant MTS darbotvarkę. Šiuo atžvilgiu ji primena ES MTS darbo grupės, kaip svarbaus ES institucijų, valstybių narių ir pilietinės visuomenės ryšių palaikymo ir partnerystės forumo, vaidmenį ir ragina ES ir jos valstybes nares tinkamai pasinaudoti tarptautinių stebėsenos ir poveikio vertinimo sistemų sinergija.
18. Taryba tebėra visiškai įsipareigojusi užtikrinti, kad būtų įgyvendinta visa MTS darbotvarkė, ir toliau dalyvauja sprendžiant šį klausimą.
